

Metakognitivni trening (MKT)

MKT 7 A – Brzopleto zaključivanje II

© Moritz, Woodward & Brankovic (9|22)

www.uke.de/mct

Korišćenje upotrebljenih slika u ovoj prezentaciji ljubazno su nam odobrili umetnici odnosno nosioci autorskih prava. Za detalje (umetnik, naslov slike) videti na kraju ove prezentacije.

Brzopleto zaključivanje

Često donosimo zaključke bez poznavanja “cele istine”.

- Razlozi / prednosti: ???
- Nedostaci: ???

Brzopleto zaključivanje

Često donosimo zaključke bez poznavanja “cele istine”.

- Razlozi / prednosti: ušteda vremena, osećaj sigurnosti jer se ukida neizvesnost, ostavljamo utisak da smo odlučni i sposobni (Izreka: “I loša odluka je bolja nego nikakva”).
- Nedostaci: ???

Brzopleto zaključivanje

Često donosimo zaključke bez poznavanja “cele istine”.

- Razlozi / prednosti: ušteda vremena, osećaj sigurnosti jer se ukida neizvesnost, ostavljamo utisak da smo odlučni i sposobni (Izreka: “I loša odluka je bolja nego nikakva”).
- Nedostaci: rizik donošenja pogrešne a važne, sudbonosne odluke...

Brzopleto zaključivanje

U kojim situacijama sudimo bez poznavanja svih okolnosti?

Kada...	Primer
... kada imamo ograničen pristup informacijama (nema drugog izbora)	???
... kada imamo prethodno iskustvo na koje se oslanjamo	???
... kada o odluci ne zavisi mnogo toga (nije bitna)	???

Brzopleto zaključivanje

U kojim situacijama sudimo bez poznavanja svih okolnosti?

Kada...	Primer
... kada imamo ograničen pristup informacijama (nema drugog izbora)	Intervju za posao: nemamo mogućnosti da unapred znamo kako će nam biti na novom radnom mestu i sa novim kolegama (“mačka u džaku”).
... kada imamo prethodno iskustvo na koje se oslanjamo	???
... kada o odluci ne zavisi mnogo toga (nije bitna)	???

Brzopleto zaključivanje

U kojim situacijama sudimo bez poznavanja svih okolnosti?

Kada...	Primer
... kada imamo ograničen pristup informacijama (nema drugog izbora)	Intervju za posao: nemamo mogućnosti da unapred znamo kako će nam biti na novom radnom mestu i sa novim kolegama (“mačka u džaku”).
... kada imamo prethodno iskustvo na koje se oslanjamo	Predrasude mogu da dovedu do preteranog uopštavanja (Izreka: “Kako jedan, tako svi”).
... kada o odluci ne zavisi mnogo toga (nije bitna)	???

Brzopleto zaključivanje

U kojim situacijama sudimo bez poznavanja svih okolnosti?

Kada...	Primer
... kada imamo ograničen pristup informacijama (nema drugog izbora)	Intervju za posao: nemamo mogućnosti da unapred znamo kako će nam biti na novom radnom mestu i sa novim kolegama (“mačka u džaku”).
... kada imamo prethodno iskustvo na koje se oslanjamo	Predrasude mogu da dovedu do preteranog uopštavanja (Izreka: “Kako jedan, tako svi”).
... kada o odluci ne zavisi mnogo toga (nije bitna)	Biranje kolača u poslastičarnici, boja čarapa itd...

Brzopleti zaključci “na delu”

Sfera	Primer
<div data-bbox="191 594 537 1039" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="124 1082 616 1203">Naslovna strana <i>Stern</i> magazina, koji je objavio Hitlerove lažne dnevnike</p>	<p data-bbox="682 572 2415 875">Nemački magazin <i>Stern</i> (srpski: zvezda) je 1983. godine objavio navodne tajne dnevnike Adolfa Hitlera, vođe nacističkog režima u Nemačkoj (1933-1945). Magazin je za njih platio 9.3 miliona nemačkih maraka (oko 5 miliona €), iako je u njima bilo ranih naznaka da se radi o falsifikatu. Na primer, pesma koju je – prema dnevnicima – napisao Hitler, otkrivena je kao delo drugog pisca 1980. godine.</p> <p data-bbox="682 953 2430 1193">Nekoliko dana nakon objavljivanja dnevnika u <i>Stern</i> magazinu, istraga nemačkog Centra savezne kriminalističke policije (BKA) nesumnjivo je dokazala da su dnevnici lažni. Napravio ih je falsifikator umetnina Konrad Kujau. Da je <i>Stern</i> sačekao istragu BKA, bio bi pošteđen skandala.</p>

Brzopleti zaključci “na delu”

- Moderne legende -

(za drugi primer videti kraj prezentacije)

Da li je Ku-Klux-Klan vlasnik Marlboro?

legenda	za & protiv	“dokaz”
<p>Sredinom 1980-ih javile su se glasine da oznake na kutijama Marlboro ukazuju na Ku-Klux-Klan.</p>	<p>za: ???</p> <p>protiv: ???</p>	 <p>Mar = mar = jew? lboro = orobl = horrible (užasan)</p>

Brzopleti zaključci “na delu”

- Moderne legende -

Da li je Ku-Klux-Klan vlasnik Marlboro?

legenda	za & protiv	“dokaz”
<p>Sredinom 1980-ih javile su se glasine da oznake na kutijama Marlboro ukazuju na Ku-Klux-Klan.</p>	<p>za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crveni rub na beloј pozadini formira veliko slovo “K” ili “V”. • “Mar” naopačke okrenuto izgleda kao “jew” (Jevrejin). • “lboro” čitano unatrag izgleda kao “horrible” (užasan) → “horrible jew” (užasan Jevrejin). • Veruje se da je “veni, vidi, vici” (dođoh, videh, pobedih) moto KKK-a. <p>protiv: ???</p>	 <p>Mar = mar = jew? lboro = orobl = horrible (užasan)</p>

Brzopleti zaključci “na delu”

- Moderne legende -

Da li je Ku-Klux-Klan vlasnik Marlboro?

legenda	za & protiv	“dokaz”
<p>Sredinom 1980-ih javile su se glasine da oznake na kutijama Marlboro ukazuju na Ku-Klux-Klan.</p>	<p>za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crveni rub na beloј pozadini formira veliko slovo “K” ili “V”. • “Mar” naopačke okrenuto izgleda kao “jew” (Jevrejin). • “lboro” čitano unatrag izgleda kao “horrible” (užasan) → “horrible jew” (užasan Jevrejin). • Veruje se da je “veni, vidi, vici” (dođoh, videh, pobedih) moto KKK-a. <p>protiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marlboro je osnovao Filip Moris, Englez koji nema nikakve veze s KKK. • Marlboro je dobio ime po londonskoј ulici: Marlborough street. • Moto “vvv” nije povezan s KKK. 	 <p>Mar = Mar = jew? lboro = orobl = horrible (užasan)</p>

Brzopleti zaključci “na delu”

- Moderne legende -

Da li je Ku-Klux-Klan vlasnik Marlboro?

Ne!

Kako nastaju ovakve teorije zavere?

???

Kako nastaju ovakve teorije zavere?

- One su često uzbudljivije od stvarnosti!
- Temelje se na činjenicama koje je teško proveriti ili dokazati (npr. da je “veni, vidi, vici” moto Ku-Klux-Klana? Pogrešno! Neki ljudi ipak poveruju).
- Prikrivaju alternativna objašnjenja (npr. iz imena “Marlboro” mogu se izvući razna druga značenja; npr. mogu se napraviti reči “roba”, “Rom”, “moral”...).
- Legende se nekad temelje na činjenicama koje su izvučene iz konteksta. Uz to, značenje tih pojedinosti se preuveličava (na prvi pogled tri crvena “K” su upečatljiva, ali ne dokazuju ništa).

Kako nastaju ovakve teorije zavere?

- Postoje brojni primeri u istoriji da su se manjinske grupe i autsajderi lažno optuživali za katastrofalne događaje, na koje se zapravo nije moglo utcati. Na primer, u srednjem veku su za slabu žetvu često okrivljivali “veštice” i verske protivnike.
- Ovakva jednostavna objašnjenja deluju kao ventil za bes i frustriranost stanovništva i pružaju lažni osećaj kontrole nad događajima.

Zašto ovo radimo?

- Istraživanja pokazuju da mnogi ljudi u psihozi (ali ne svi!) donose odluke na osnovu premalo informacija, prebrzo. Ova žurba povećava verovatnoću pogrešaka u odlučivanju. Zato je mudro pri odlučivanju uključiti i razmotriti što više dostupnih činjenica.

Zašto ovo radimo?

- Istraživanja pokazuju da mnogi ljudi u psihozi (ali ne svi!) donose odluke na osnovu premalo informacija, prebrzo. Ova žurba povećava verovatnoću pogrešaka u odlučivanju. Zato je mudro pri odlučivanju uključiti i razmotriti što više dostupnih činjenica.
- Doživljaj stvarnosti je kod mnogih ljudi u psihozi (ali ne kod svih!) izmijenjen. Prihvataju se objašnjenja situacija koja bi se inače smatrala nezamislivim i odbacila.

Kako brzopleto zaključivanje dovodi do pogrešnih procena u psihozi – primeri

Događaj	Obašnjenje u psihozi	Šta se zapravo dogodilo
Otpuštaju Vas iz bolnice pre predviđenog termina	Ubeđeni ste da su doktori digli ruke od Vas	Doktori su procenili da je za Vaš potpun oporavak korisno da lečenje nastavite u dnevnoj bolnici
Misao “bezvredan si” odzvanja Vam u glavi	Ubeđeni ste da je to dejstvo emitovanja talasa sa nove antene na krovu	Kod većine ljudi s vremena na vreme jave se samopotcenjujuće misli
Terapeut izgovori reč koju ste upravo hteli reći	Terapeut Vam može čitati misli	Reč je sledila iz onog što ste do tada rekli pa zastali

Može li neko ukratko da doda svoje lično iskustvo?

Zadatak

- Pokazaćemo Vam neka dela klasičnog slikarstva. Pokušajte da za svaku sliku pogodite tačan naslov i odbacite neodgovarajuće naslove.

Zadatak

- Pokazaćemo Vam neka dela klasičnog slikarstva. Pokušajte da za svaku sliku pogodite tačan naslov i odbacite neodgovarajuće naslove.
- Raspravljajte o razlozima *za i protiv* predloženih mogućih naslova.

Zadatak

- Pokazaćemo Vam neka dela klasičnog slikarstva. Pokušajte da za svaku sliku pogodite tačan naslov i odbacite neodgovarajuće naslove.
- Raspravljajte o razlozima *za i protiv* predloženih mogućih naslova.
- Molimo Vas da iznesete i stepen uverenosti u svoju procenu.

Zadatak

- Pokazaćemo Vam neka dela klasičnog slikarstva. Pokušajte da za svaku sliku pogodite tačan naslov i odbacite neodgovarajuće naslove.
- Raspravljajte o razlozima *za i protiv* predloženih mogućih naslova.
- Molimo Vas da iznesete i stepen uverenosti u svoju procenu.
- Obratite pažnju na detalje sa slika koji nedvosmisleno isključuju mogućnost nekog od ponuđenih odgovora.

- a. Priznanje preljube
- b. Udvaranje
- c. Vest o rođakovoj smrti
- d. Prodavac cveća

- a. Priznanje preljube
- b. Udvaranje
(Karl Zewy, 1896)
- c. Vest o rođakovoj smrti
- d. Prodavac cveća

- a. Monah
- b. Alkoholičar
- c. Hemičar čita
- d. Knjiški moljac

- a. Monah
- b. Alkoholičar
- c. Hemičar čita
(Johann Peter von Langer, 1756-1824)
- d. Knjiški moljac

- a. Soba za poslugu
- b. Umišljeni bolesnik
- c. Siromašni pesnik
- d. Sklonište za beskućnike

- a. Soba za poslugu
- b. Umišljeni bolesnik
- c. Siromašni pesnik
(Carl Spitzweg, 1835)
- d. Sklonište za beskućnike

- a. Zla veštica
- b. Zluradost dečaka
- c. Kradljivac cipela
- d. Prekor

- a. Zla veštica
- b. Zluradost dečaka
- c. Kradljivac cipela
- d. Prekor
(Ferdinand Georg Waldmüller, 1846)

- a. Poseta
- b. Zadubljen u učenje
- c. Pesnik
- d. Dedina biblioteka

- a. Poseta
(Carl Spitzweg, 1849)
- b. Zadubljen u učenje
- c. Pesnik
- d. Dedina biblioteka

opciono: video-klip

opciono: Video-klip prezentacije koje se odnose na današnju temu mogu se naći na sledećoj web adresi:

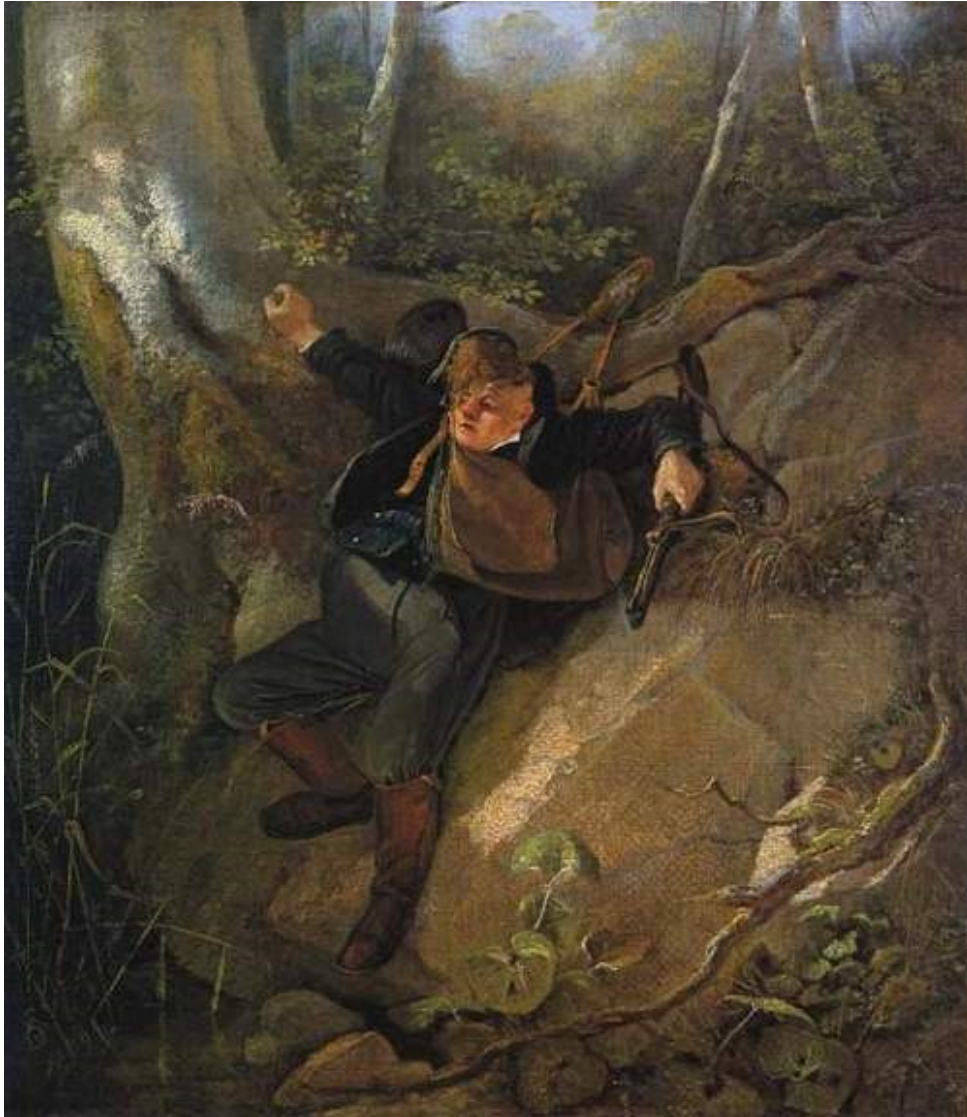
http://www.uke.de/mct_videos

Posle pogledanog video-klipa, možete diskutovati kako se on odnosi na današnju temu.

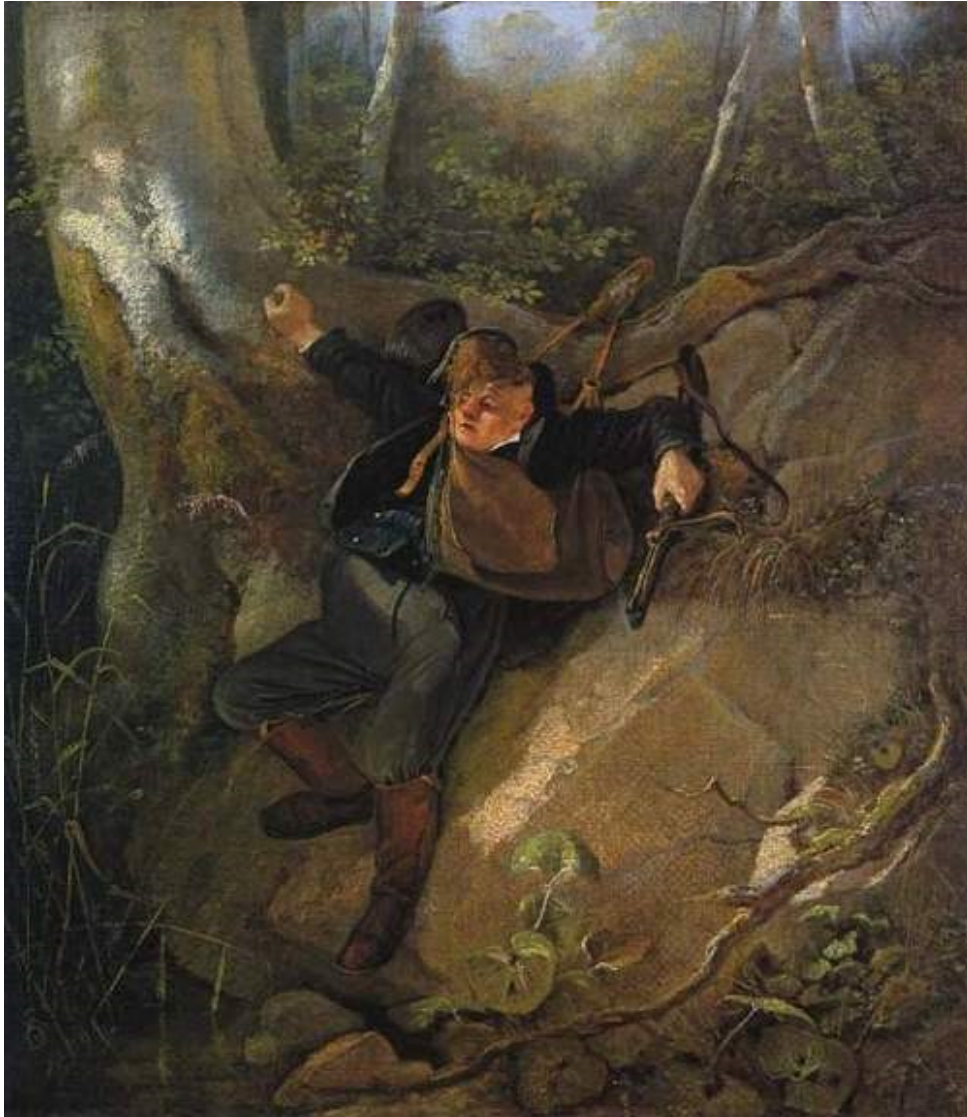
[za trenere:

Neki filmovi sadrže jezik koji može biti neodgovarajući za svaku publiku i sve kulture.
Molimo da pažljivo pregledate video materijal pre prikazivanja]

- a. Susret sa zverima
- b. Pijanac
- c. Košmarni snovi
- d. Nezgoda u lovu

- a. Susret sa zverima
- b. Pijanac
- c. Košmarni snovi
- d. Nezgoda u lovu
(Carl Spitzweg, 1839)

- a. Pijanka
- b. Kozakovo pismo
- c. Obaranje ruku
- d. Pre bitke

- a. Pijanka
- b. Kozakovo pismo
(Ilja Jefimowitsch Repin, 1891)
- c. Obaranje ruku
- d. Pre bitke

- a. Dečji rođendan
- b. Učenjak
- c. Ugošćavanje skitnice
- d. Optičar

- a. Dečji rođendan
- b. Učenjak
- c. Ugošćavanje skitnice
- d. Optičar
(Frederick Daniel Hardy, 1826-1911)

- a. Trovač iz Salamanke
- b. Seviljski prodavac vode
- c. Degustacija vina u Malagi
- d. Madridski pijanac

- a. Trovač iz Salamanke
- b. Seviljski prodavac vode
(Diego Velázquez, 1623)
- c. Degustacija vina u Malagi
- d. Madridski pijanac

- a. Kavaljer
- b. Nedeljna šetnja
- c. Udovac
- d. Jaki zaljubljenog

- a. Kavaljer
- b. Nedeljna šetnja
- c. Udovac
(Carl Spitzweg, 1844)
- d. Jadi zaljubljenog

- a. Pedikir
- b. Savetovanje
- c. Amputacija
- d. Obožavalac

- a. Pedikir
(Edgar Degas, 1873)
- b. Savetovanje
- c. Amputacija
- d. Obožavalac

- a. Potera
- b. Beskućnici
- c. Uljezi
- d. Kradljivci voća

- a. Potera
- b. Beskućnici
- c. Uljezi
- d. Kradljivci voća
(Hermann Kauffmann, 1848)

- a. Žetva
- b. Večernja molitva
- c. Pogreb
- d. Ratari

- a. Žetva
- b. Večernja molitva
(Jean-Fancois Millet, 1859)
- c. Pogreb
- d. Ratari

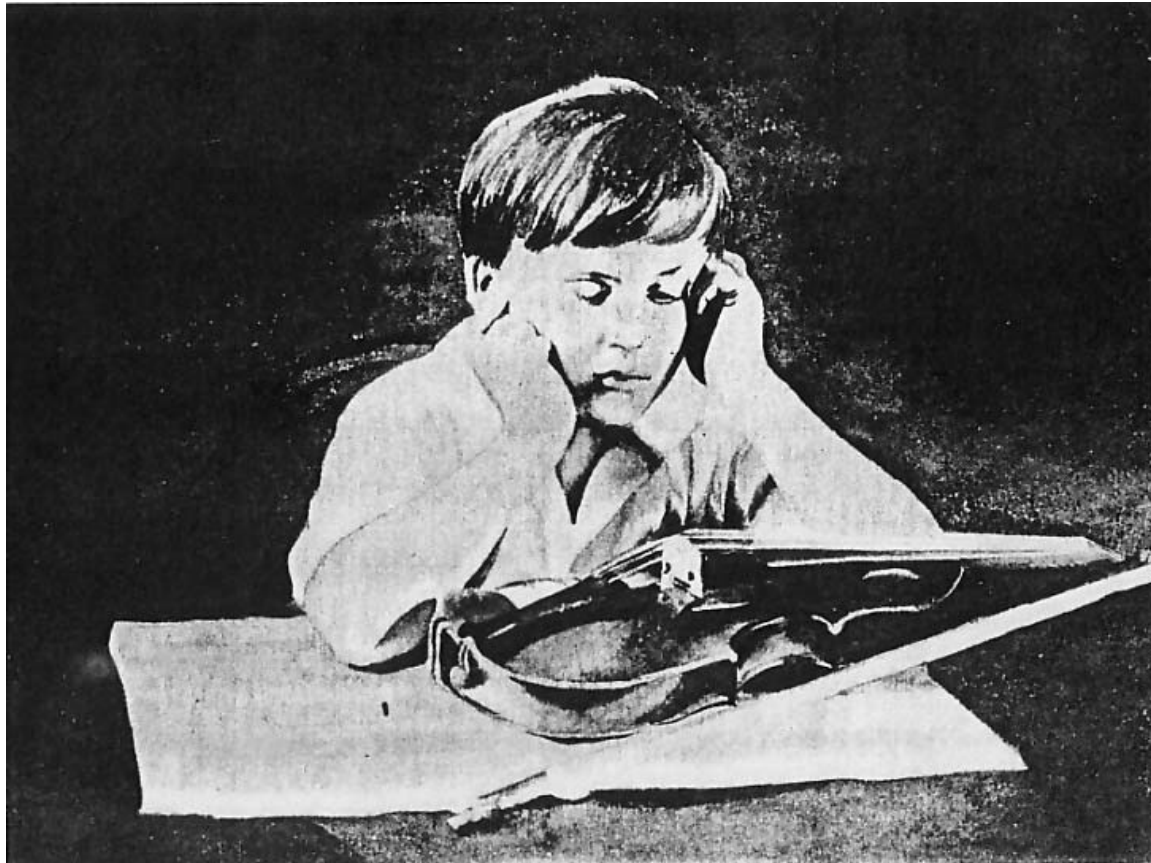

- a. Šetnja
- b. U očekivanju ribarskog broda
- c. Ožalošćeni
- d. U izbeglištvu

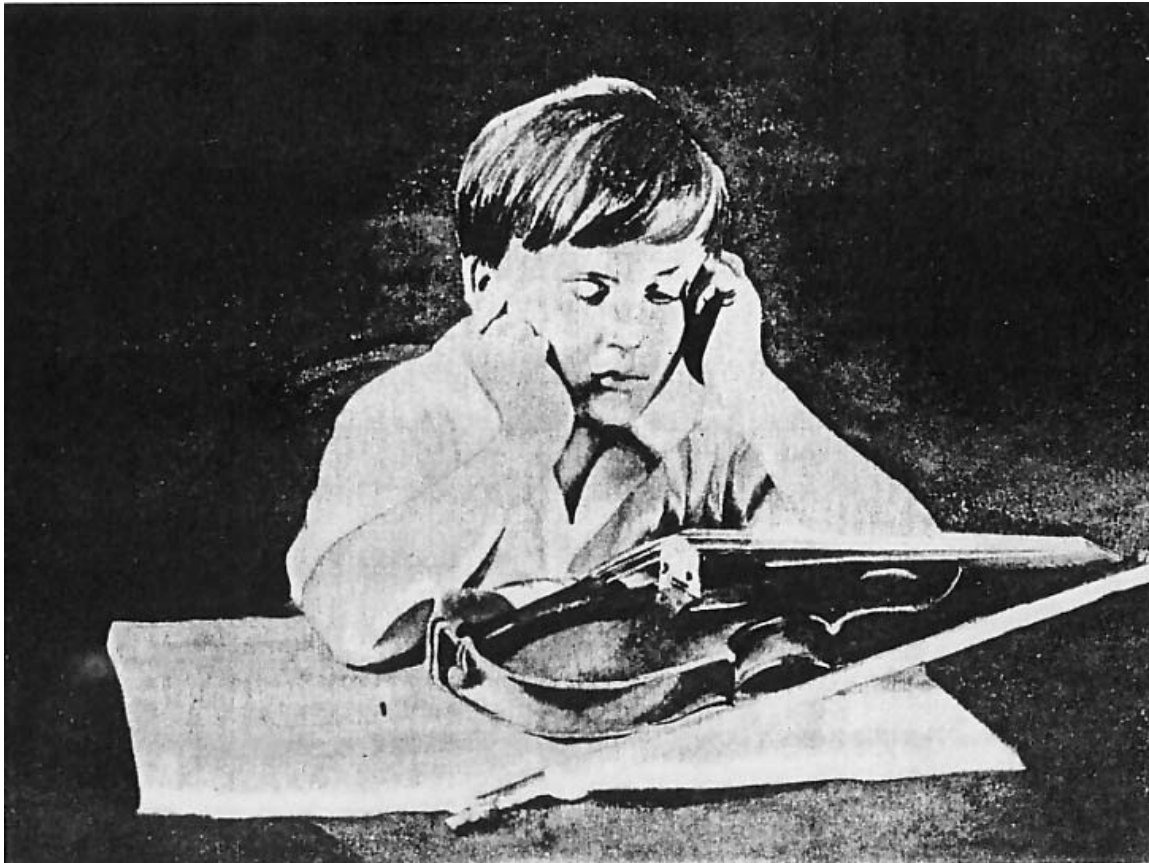

- a. Šetnja
- b. U očekivanju ribarskog broda
(Philip Lodewijk F. Sadée, 1837-1904)
- c. Ožalošćeni
- d. U izbeglištvu

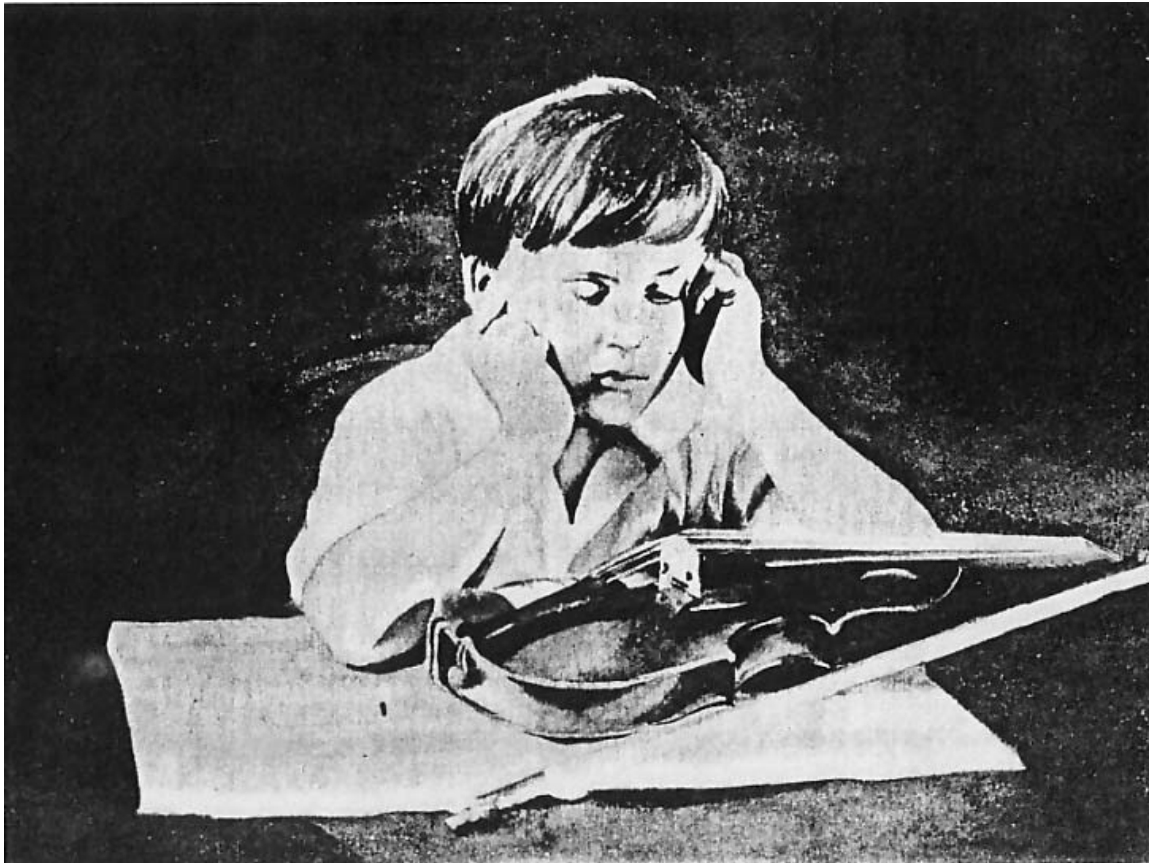

Šta se ovde događa?

- a. Dečak mrzi da svira violinu, ali ga roditelji teraju da vežba.
- b. Slepí dečak voleo bi da može da svira violinu.
- c. Dečak je slomio očevu skupocenu violinu i boji se da mu to saopšti.
- d. Dečak je nadareni muzičar i koncentriše se pred nastup.

- a. Dečak mrzi da svira violinu, ali ga roditelji teraju da vežba.
- b. Slepí dečak voleo bi da može da svira violinu.
- c. Dečak je slomio očevu skupocenu violinu i boji se da mu to saopšti.
- d. Dečak je nadareni muzičar i koncentriše se pred nastup.

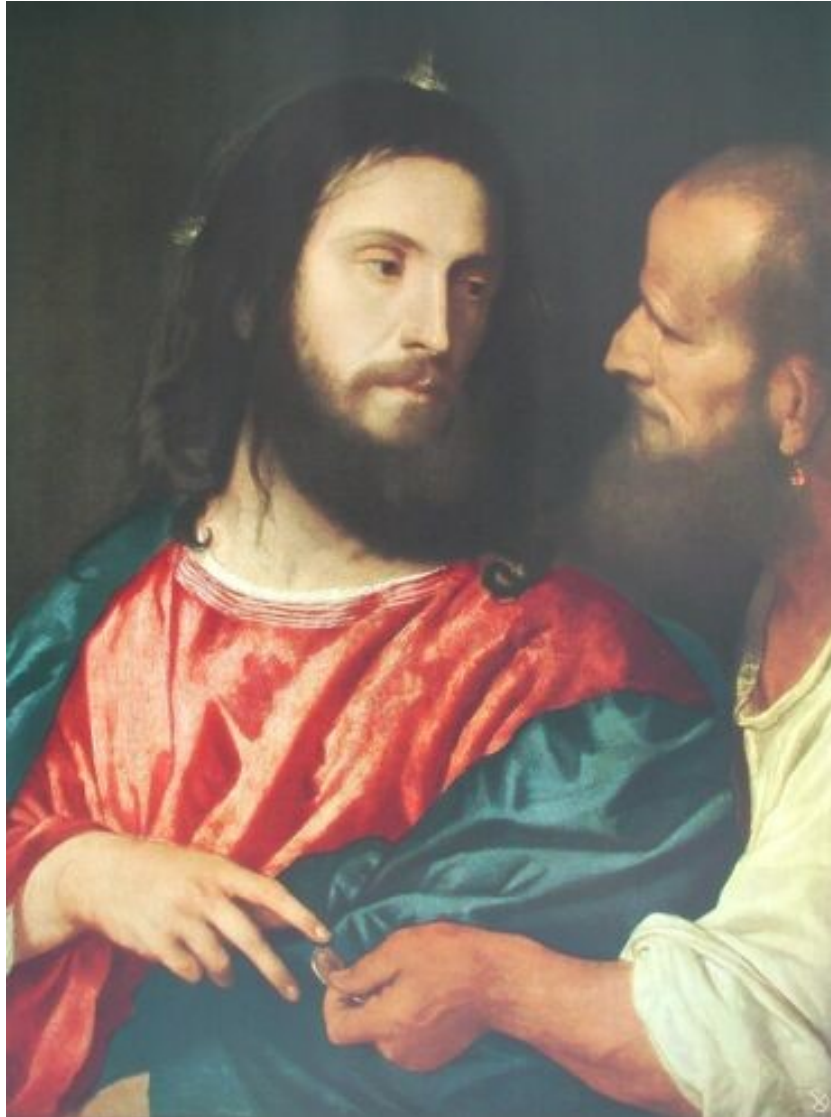

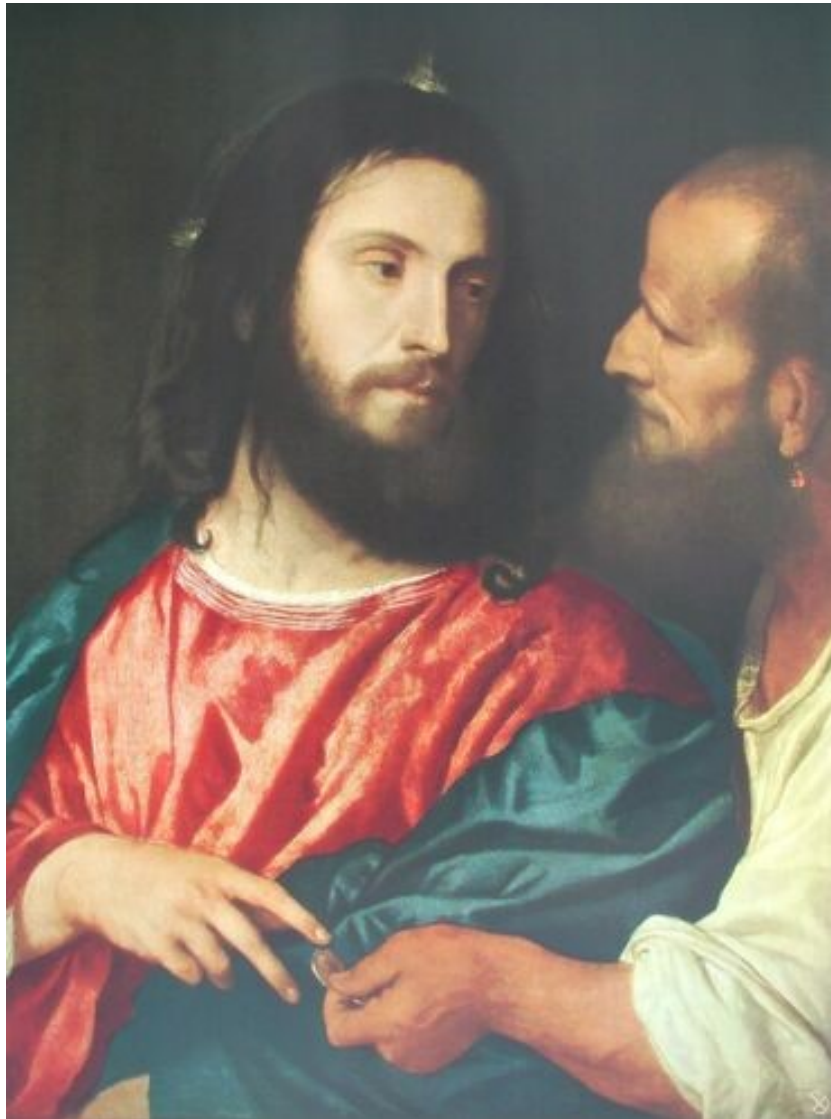
- a. Ljubavno pismo
- b. Zla komšinica
- c. Selidba
- d. Merenje

- a. Ljubavno pismo
(Carl Spitzweg, 1860)
- b. Zla komšinica
- c. Selidba
- d. Merenje

- a. Podmićivanje
- b. Mesija
- c. Plaćanje poreza
- d. Plemić i gusar

- a. Podmićivanje
- b. Mesija
- c. Plaćanje poreza
(Tizian, 1524)
- d. Plemić i gusar

- a. Pijani gnjavator
- b. Žensko ogovaranje
- c. Poziv na ples
- d. Gozba posle pogreba

- a. Pijani gnjavator
- b. Žensko ogovaranje
- c. Poziv na ples
(Peter Baumgartner, 1834-1911)
- d. Gozba posle pogreba

- a. Svedoci ubistva
- b. Pozorište
- c. U bioskopu
- d. Odbegla mlada

- a. Svedoci ubistva
- b. Pozorište
(Daumier Honoré, 1831/32)
- c. U bioskopu
- d. Odbegla mlada

Primena u svakodnevnom životu

Šta smo naučili:

- Kad su odluke važne i sa težim posledicama, ne bi trebalo da brzamo, nego da prikupimo i razmotrimo sve moguće informacije (“igrati na sigurno”).

Primena u svakodnevnom životu

Šta smo naučili:

- Kad su odluke važne i sa težim posledicama, ne bi trebalo da brzamo, nego da prikupimo i razmotrimo sve moguće informacije (“igrati na sigurno”).
- **Primer:** Neki čovek nerazumljivo izgovara reči: *pijanac?*
- Bolje sačekati sa odlukom: dolazi li iz kafane, oseća li se zadah alkohola?
Možda je imao moždani udar ili možda ima neku govornu manu.

Primena u svakodnevnom životu

Šta smo naučili:

- Kad su odluke važne i sa težim posledicama, ne bi trebalo da brzamo, nego da prikupimo i razmotrimo sve moguće informacije (“igrati na sigurno”).
- **Primer:** Neki čovek nerazumljivo izgovara reči: *pijanac?*
- Bolje sačekati sa odlukom: dolazi li iz kafane, oseća li se zadah alkohola?
Možda je imao moždani udar ili možda ima neku govornu manu.
- Brzoplete odluke povećavaju rizik od pogrešne procene!

Primena u svakodnevnom životu

Šta smo naučili:

- Kad su odluke važne i sa težim posledicama, ne bi trebalo da brzamo, nego da prikupimo i razmotrimo sve moguće informacije (“igrati na sigurno”).
- **Primer:** Neki čovek nerazumljivo izgovara reči: *pijanac?*
- Bolje sačekati sa odlukom: dolazi li iz kafane, oseća li se zadah alkohola?
Možda je imao moždani udar ili možda ima neku govornu manu.
- Brzoplete odluke povećavaju rizik od pogrešne procene!
- Kod stvari manjeg značaja možemo se brže odlučivati (npr. pri izboru marke jogurta, vrste kolača u kafeu i sl.).

Primena u svakodnevnom životu

Šta smo naučili:

- Kad su odluke važne i sa težim posledicama, ne bi trebalo da brzamo, nego da prikupimo i razmotrimo sve moguće informacije (“igrati na sigurno”).
- **Primer:** Neki čovek nerazumljivo izgovara reči: *pijanac?*
- Bolje sačekati sa odlukom: dolazi li iz kafane, oseća li se zadržak alkohola?
Možda je imao moždani udar ili možda ima neku govornu manu.
- Brzoplete odluke povećavaju rizik od pogrešne procene!
- Kod stvari manjeg značaja možemo se brže odlučivati (npr. pri izboru marke jogurta, vrste kolača u kafeu i sl.).
- Ljudski je grešiti – imajte uvek na umu mogućnost da možda niste u pravu.

Primena u svakodnevnom životu

Šta smo naučili:

- Kad su odluke važne i sa težim posledicama, ne bi trebalo da brzamo, nego da prikupimo i razmotrimo sve moguće informacije (“igrati na sigurno”).
- **Primer:** Neki čovek nerazumljivo izgovara reči: *pijanac?*
- Bolje sačekati sa odlukom: dolazi li iz kafane, oseća li se zadržak alkohola?
Možda je imao moždani udar ili možda ima neku govornu manu.
- Brzoplete odluke povećavaju rizik od pogrešne procene!
- Kod stvari manjeg značaja možemo se brže odlučivati (npr. pri izboru marke jogurta, vrste kolača u kafeu i sl.).
- Ljudski je grešiti – imajte uvek na umu mogućnost da možda niste u pravu.
- Zasnivajte važne odluke na čvrstim činjenicama. Puka nagađanja su “loši savetnici”. Uvek razmotrite posledice neke pogrešne procene.

Kakve to ima veze sa psihozom?

Mnogi ljudi sa psihozom (ali ne svi!) skloni su prebrzom zaključivanju i formiranju ekstremnih procena. Kad je čovek pod stresom, ova tendencija se pojačava.

Kakve to ima veze sa psihozom?

Mnogi ljudi sa psihozom (ali ne svi!) skloni su prebrzom zaključivanju i formiranju ekstremnih procena. Kad je čovek pod stresom, ova tendencija se pojačava.

Primer: Ilija bi da se autom odveze do fakulteta, ali ne može da nađe ključeve od kola. Misli da mu je domar ukrao ključeve kako bi ga sprečio da ode na fakultet.

Pozadina stvari: Ilija je ubeđen da neko želi da ga izbací sa fakulteta.

Ali: Zašto bi domar imao interes da Iliju izbace sa fakulteta? Kako će doći do ključeva?

Kakve to ima veze sa psihozom?

Mnogi ljudi sa psihozom (ali ne svi!) skloni su prebrzom zaključivanju i formiranju ekstremnih procena. Kad je čovek pod stresom, ova tendencija se pojačava.

Primer: Ilija bi da se autom odveze do fakulteta, ali ne može da nađe ključeve od kola. Misli da mu je domar ukrao ključeve kako bi ga sprečio da ode na fakultet.

Pozadina stvari: Ilija je ubeđen da neko želi da ga izbací sa fakulteta.

Ali: Zašto bi domar imao interes da Iliju izbace sa fakulteta? Kako će doći do ključeva?

Pre nego što nekoga za nešto optužite, trebalo bi da prikupite više informacija. Obavezno razmotrite i druga moguća objašnjenja sa osobama u koje imate poverenje.

Hvala na pažnji!

Za trenere:

Delite radne listove. Predstavite našu aplikaciju COGITO (preuzmite besplatno).

www.uke.de/mct_app

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mkt. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the “fair use” policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist Name Fotograf/Künstler	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
Naslovna strana <i>Stern</i> magazina	GHDI – Image (ghi-dc.org)	---	Ovaj rad je licenciran prema polisi “poštene upotrebe”. Ukoliko sumnjate na kršenje autorskih prava, molimo Vas da nas kontaktirate.	Naslovna strana <i>Stern</i> magazina
miss_blackbutterlfy	flickr	“One thousand Americans stop smoking every day - by dying. They say Nicotine patches are great. Stick one over each eye and you can't find your cigarettes.”	CC	Marlboro cigarette boxes/Marlboro Zigarettenschachteln

All reproduced paintings are in the public domain because their copyright has expired (all artists died more than 70years ago).

Alle abgebildeten Kunstwerke sind gemeinfrei (“public domain”), da die Schutzfrist des Urheberrechts unseres Wissens abgelaufen ist (“public domain”; alle Künstler verstarben vor mindestens 70 Jahren). Alle Reproduktionen gelten ebenfalls als gemeinfrei.

Brzopleto zaključivanje “na delu”

- Moderne legende -

Legenda	Teoretičari zavere	“Dokaz”
<p>Navodno se spuštanje čoveka na Mesec 1969. godine nije ni dogodilo i bilo je samo iscenirano.</p>	<p>Argumenti za?</p>	

Brzopleto zaključivanje “na delu”

- Moderne legende -

Legenda	Teoretičari zavere	“Dokaz”
<p>Navodno se spuštanje čoveka na Mesec 1969. godine nije ni dogodilo i bilo je samo iscenirano.</p>	<p>Navodni motivi SAD-a:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Tehnološka pobeda” u takmičenju u svemirskim letovima sa Sovjetskim Savezom koji je prvi uspešno lansirao satelit u svemir 2. Skretanje pažnje sa Vijetnamskog rata 3. NASA je sama iscenirala sletanje na Mesec iz straha da američka Vlada ne ukine njeno finansiranje 	

Brzopleto zaključivanje “na delu”

- Moderne legende -

Legenda	Za i Protiv	“Dokaz”
<p>Navodno se spuštanje čoveka na Mesec 1969. godine nije ni dogodilo i bilo je samo iscenirano.</p>	<p>Za: ???</p>	

Brzopleto zaključivanje “na delu”

- Moderne legende -

Legenda	Za i Protiv	“Dokaz”
<p>Navodno se spuštanje čoveka na Mesec 1969. godine nije ni dogodilo i bilo je samo iscenirano.</p>	<p>Za:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Lepršanje zastave”: nemoguće zato što na Mesecu nema atmosfere/vetra 2. Slika neba bez zvezda i promenljive senke ukazuju na snimanje filma u studiju 3. Radio-poruka astronauta Armstronga: Odgovorio je suviše brzo na poslednju rečenicu predsednika Niksona. Radio signalima treba više vremena da se prenesu na Zemlju nego što je prošlo vremena do Armstrongovog odgovora 	

Brzopleto zaključivanje “na delu”

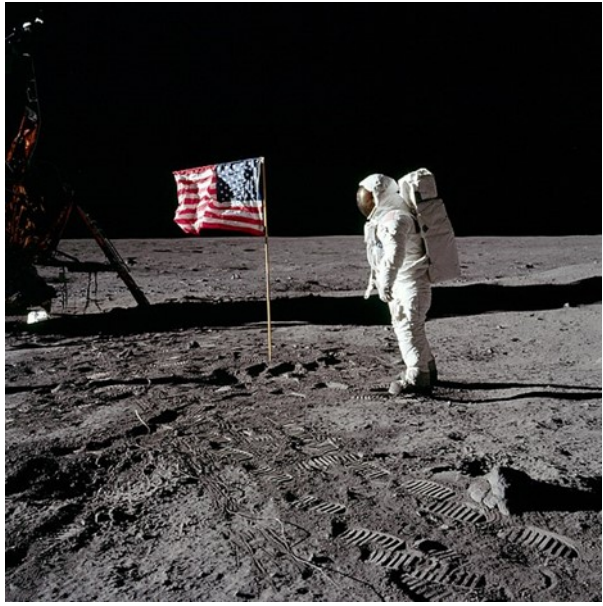
- Moderne legende -

Legenda	Za i Protiv	“Dokaz”
<p>Navodno se spuštanje čoveka na Mesec 1969. godine nije ni dogodilo i bilo je samo iscenirano.</p>	<p>Protiv: ???</p>	

Brzopleto zaključivanje “na delu”

- Moderne legende -

Legenda	Za i Protiv	“Dokaz”
<p>Navodno se spuštanje čoveka na Mesec 1969. godine nije ni dogodilo i bilo je samo iscenirano.</p>	<p>Protiv:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lepršanje zastave je uzrokovano zabadanjem motke u površinu Meseca 2. Noćne fotografije ne mogu da uhvate slabe izvore svetlosti zbog kratkog vremena ekspozicije → ne vide se zvezde 3. Promenljive senke su uzrokovane neravnom površinom Meseca 4. Intervju je tako uređen da je izbačeno originalno vreme kašnjenja između Niksonovih i Armstrongovih rečenica 	

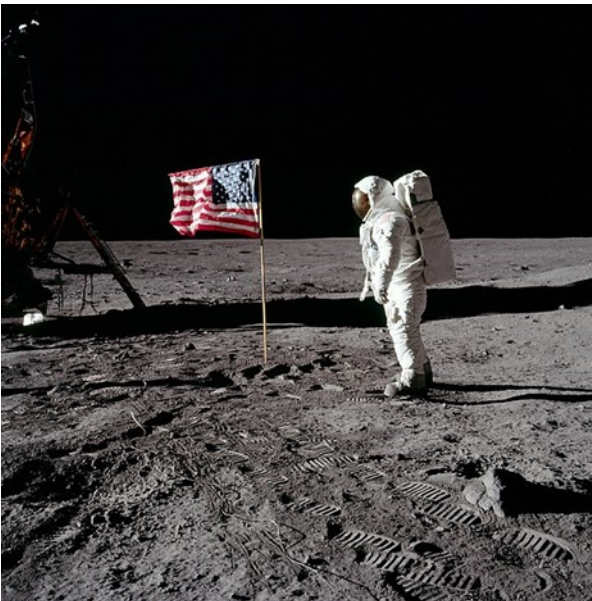

Brzopleto zaključivanje “na delu”

- Moderne legende -

Da li je spuštanje na Mesec iscenirano od Vlade SAD-a?

Ne!

Režiser Roland Emerih (Dan Nezavisnosti):

“Sletanje na Mesec (...) je bilo jednostavno previše dobro. Takva stvar je bila nezamisliva da se izvede 60-ih godina. Čak i sa današnjom tehnikom to bi predstavljalo problem.”

Izvor: Nemačka televizijska stanica ZDF: “Vorsicht Verschwörung” (Pažnja zavera)

Kako nastaju ovakve teorije zavere?

???

Kako nastaju ovakve teorije zavere?

- One su često privlačnije od realnosti.
- Zasnivaju se na podacima koje je teško proveriti i ljudi ih olako prihvataju (npr. lepršanje zastave kao dokaz da su snimci napravljeni na Zemlji).
- One sakrivaju druga moguća objašnjenja (npr., nebo bez zvezda se može objasniti tehničkim ograničenjima noćne fotografije).
- Moderne legende izvlače činjenice iz konteksta i razvijaju ih do krajnjih granica.